

Osnovna šola Martina Konšaka Maribor

Prekmurska 67, Maribor

PROMETNO VARNOSTNI NAČRT

Ravnatelj: Damir Orehovec

1. UVOD

Varna šolska pot je eden izmed pogojev za večjo varnost otrok v cestnem prometu. Prometna varnost učencev je predvsem skrb staršev ali zakonitih zastopnikov, ki morajo poskrbeti, da znajo njihovi otroci varno sodelovati v prometu. Dokler tega še ne zmorejosa, jih morajo spremljati ali jim zagotoviti spremstvo v prometu, tudi na šolskih poteh. Na lokalnih skupnostih, šolah, svetih za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ter drugih strokovnih organih in organizacijah pa je, da poskrbijo za zagotavljanje pogojev za varstvo otrok (varne prometne površine, preventivne dejavnosti, vzgojne akcije in pomoč pri prečkanju ceste na najnevarnejših mestih na šolskih poteh) še posebej v prvem tednu septembra, ko se na prometnih površinah pojavijo tudi prvošolci.

Vsako leto so občine in občinski sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ter šole še pred začetkom pouka pozvani, da pregledajo šolske poti, prometno situacijo v svojem kraju ter na podlagi ugotovitev izpeljejo vse potrebno za večjo varnost otrok. Največkrat je potrebna postavitev oziroma obnova prometne signalizacije, izvedba različnih tehničnih ukrepov za umirjanje prometa, odstranjevanje ovir za dobro preglednost v križiščih ali pred prehodi za pešce ter izvedba drugih tehničnih ukrepov za večjo varnost pešcev. Na podlagi pregleda varnih šolskih poti se ugotovi potreba po večjem nadzoru vodenja otrok v prometu in njihovo zavarovanje na šolskih poteh. Zato je varna šolska pot eden izmed pogojev za večjo varnost otrok v cestnem prometu. Zakon o varnosti v cestnem prometu v svojem 91. členu pravi, da smejo otroci samostojno sodelovati v prometu še

le, ko sostarši oziroma drugi zastopniki otroka prepričani, da so otroci sposobni razumeti nevarnosti v prometu in da so seznanjeni s prometnimi razmerami na prometnih površinah. Tako morajo imeti na poti v vrtecali v prvi razred osnovne šole ter domov s spremstvo in pri tem obvezno uporabljati tudi vsem udeležencem cestnega prometa dobro prepoznavno rumeno rutico.

VSEBINA

1. UVOD.....	2
2. VSEBINA PROMETNO VARNOSTNEGA NAČRTA.....	4
2.1 Otroci v prometu	4
2.2 Povzetki iz zakonodaje.....	5
3. Šolski okoliš Osnovne šole Martina Konšaka	6
3.1. Kako učenci prihajo v šolo	6
3.1.2 Učenci, ki v šolo prihajajo peš.....	6
3.1.2 Učenci, ki v šolo prihajajo s kolesom	7
3.1.3 Neorganiziran prevoz otrok – starši, sorodniki, znanci.....	8
3.1.4 Varne poti v šolo	10
3.1.5 Nevarna mesta na poti v šolo	13
4. Prometne situacije na poti v šolo.....	15
4.1 Skrb za prometno varnost učencev	15
4.2 Kdo je dolžan skrbeti za prometno varnost učencev?.....	16
5. Ukrepi za uspešno uresničitev prometno-varnostnega načrta	17
5.1. Ukrepi za otroke in starše	17
5.2. Ukrepi za šolo	17
5.3 Ukrepi za zunanje sodelavce	18

2. VSEBINA PROMETNO VARNOSTNEGA NAČRTA

2.1 Otroci v prometu

Otroci se dnevno vključujejo v promet. Srečujejo se s prednostmi in hkrati tudi z nevarnostmi sodobnega prometa. Promet in prometna pravila pa so narejeni po meri odraslih ljudi. Številne raziskave so pokazale, da otroci do desetega leta še ne znajo in ne zmorejo samostojno sodelovati v prometu. Pogostokrat se pri tem pozablja, da otroci zaradi majhnosti ne morejo imeti dobrega pogleda na cesto.

Kakšne so otrokove navade obnašanja v prometu?

Žal se otroci v starosti do desetega leta obnašajo tako, kot da se jim ne more nič pripetiti. So predrzni, nepremišljeni in se želijo s spretnostjo in pogumom uveljaviti med vrstniki. Z raziskovalno nalogo Varne poti v šolo pa smo ugotovili, da predvsem učenci višjih razredov prihajajo v šolo po bližnjicah, po poteh, ki sekajo prometne ceste na nedovoljenih mestih, mlajši pa jim sledijo. Pri hoji in teku otroci niso dovolj spretni, predvsem pa imajo težave v prometu zaradi postopnosti zaznavnega in spoznavnega razvoja. Tako ne smemo pozabiti, da:

- nimajo tako širokega vidnega polja kot odrasli, zato kasneje vidijo vozila, ki prihajajo z leve ali desne,
- dobro slišijo, vendar ne vedo natančno iz katere smeri slišijo vozilo,
- ne znajo dobro presojati hitrosti vozil in ocenjevati razdalj,
- ne razlikujejo dobro pojmov levo, desno,
- ne zmorejo dolgotrajne koncentracije,
- se njihova pozornost hitro preusmerja na objekte, ki jih pritegnejo in mimogrede jih kaj zamoti in
- ne zmorejo posploševanj in uporabe splošnih pravil, kot je npr. pravilo, kako prečkamo cesto.

Zaradi omenjenih dejstev je ogrožena njihova varnost. Zato je največ žrtev ravno med otroci pešci v starosti med četrtilim in sedmim letom starosti. Dejstvo, ki se ga odrasli (predvsem starši) moramo še kako dobro zavedati je, da otroci posnemajo naša dejanja v prometu in smo tako

ključen vzor otrok v prometu, saj naš zgled pogosto velja več od vzgojno usmerjenih besed v šolah in vrtcih. Še posebej velik življenjski mejnik pa jim predstavlja prvi vstop v šolo, zato je potrebno prve septembrske dni nameniti prvošolčkom in jih poučiti o prometu in pravilnem prečkanju cest.

2.2 Povzetki iz zakonodaje

(Zakon o varnosti v cestnem prometu Ur. l. 56/2008) Ključni povzetki so:

- otroci smejo samostojno sodelovati v prometu, ko so starši popolnoma prepričani, da zmorejo razumeti nevarnosti ipd.,
- na poti v vrtec ali osnovno šolo je obvezno spremstvo staršev ali otrok starejših od 10 let, če to dovolijo starši,
- ob zmanjšani vidljivosti je obvezna uporaba kresničk oziroma odsevnikov, ki ne smejo biti rdeče barve in katerih odsevna površina na vsaki strani meri najmanj 20 cm²,
- med potjo v šolo morajo učenci 1. in 2. razreda obvezno imeti okrog vratu rumeno rutico,
- v primeru otrokove kršitve, se kaznuje njegove starše,
- do 6. leta starosti lahko otrok vozi kolo zgolj na pešpoti,
- otrok, ki nima kolesarskega izpita, lahko med 6. in 8. letom vozi kolo v cestnem prometu zgolj ob spremstvu staršev,
- samodejno lahko otrok vozi kolo, ko opravi kolesarski izpit in je star najmanj 8 let in
- otroci do 12 leta lahko sedijo med vožnjo le na zadnjih sedežih (ustrezni avto sedeži, jahači).

3. Šolski okoliš Osnovne šole Martina Konšaka

Šolski okoliš šole, predstavlja področje Tezna. Učenci pa v šolo prihajo tudi iz drugih okoliških predelov: Miklavž na Dravskem Polju, Pobrežje.

3.1. Kako učenci prihajo v šolo

Učenci v šolo prihajo pretežno peš. Nekaj jih vozi s kolesi nekaj pa jih v šolo vozijo starši. Vozačev, kateri bi koristili javna prevozna sredstva je zelo malo.

3.1.2 Učenci, ki v šolo prihajajo peš

Promet se je v zadnjih letih bistveno povečal, zato so v prometu najbolj izpostavljeni pešci, predvsem mlajši. Učence je potrebno vsakodnevno opozarjati na varno hojo v šolo in domov. Že v začetku šolskega leta se pri razrednih urah učenci pogovorijo z razrednikom o varnih poteh v šolo. Velik poudarek damo na kulturno obnašanje v prometu, poznavanje pravil v prometu, predvsem v situacijah, v katerih se lahko učenci znajdejo na kateri izmed šolskih poti. Učence, ki prihajajo v šolo peš, se seznanimo o tem, da:

- pešci hodijo ob levi strani vozišča,
- se med hojo ne prerivajo, igrajo, lovijo,
- hodijo drug za drugim,
- ovira na cesti pomeni večjo previdnost,
- cesto prečkajo na prehodu za pešce,
- pred prečkanjem pogledajo levo in desno ter še enkrat levo in ceste ne prečkajo na mestih, kjer je slaba vidljivost.

3.1.2 Učenci, ki v šolo prihajajo s kolesom

Učence, ki prihajajo v šolo s kolesi, se seznanijo o tem, da:

- je obvezna uporaba varnostne čelade,
- mora biti njihovo prevozno sredstvo tehnično brezhibno,
- obstajajo prometno varnejše poti (prometno manj obremenjene),
- je nujno potrebno upoštevati prometne predpise,
- smejo parkirati svoje kolo na njim namenjenem prostoru in
- je možno opravljanje kolesarskega izpita v 5. razredu.

Slika: Pred šolo je prostor, kjer lahko učenci puščajo kolesa.

3.1.3 Neorganiziran prevoz otrok – starši, sorodniki, znanci...

Starši oz. vozniki osebnih vozil, ki pripeljejo otroke v šolo, se morajo zavedati odgovornosti in pomembne vloge, ki jo imajo v prometu. Starši morajo biti v prometu zgled otrokom, upoštevati morajo cestno prometne predpise in se morajo v prometu kulturno obnašati. Le tako lahko poskrbimo za učinkovit prenos dobre prometne vzgoje na učence oz. otroke. Starši morajo poskrbeti za kar največjo možno varnost otrok v vozilih. Upoštevati je treba, da otroci sedijo pripeti na zadnjih sedežih do 12. leta. Za mlajše otroke je potrebno uporabljati avtomobilske otroške sedeže, ki morajo imeti ustrezno homologacijo. Predvsem je pomembno, da avtomobilski otroški sedež pravilno uporabljamo in da upoštevamo navodila proizvajalca. Poškodovanega avtomobilskega sedeža ne uporabljamo. Otrok pa naj bo pravilno pripet v sam sedež. Pri prevozu otrok v šolo starši naletijo tudi na problem parkiranja. V okolici šole je dovolj parkirnih mest, vendar so le-ta namenjena tako zaposlenim kot tudi obiskovalcem. Na tem mestu opozarjamo starše, da naj puščajo svoja vozila na začetku parkirišča oz. naj po njem vozijo počasi in previdno.

Pred šolo je prav tako postavljeno avtobusno postajališče, na katerem lahko starši varno odložijo otroke. Le-ti pa lahko nato varno gredo v šolsko poslopje.

SLIKA: Slika prostornega šolskega parkirišča, katero omogoča varen prevoz otrok v šolo.

SLIKA: Pred šolo je avtobusno postajališče, katero omogoča varen vstop in izstop otrok iz avtomobila ali avtobusa.

3.1.4 Varne poti v šolo

Z

J

S

V

Slika: Pred vhodom v šolo je onemogočena vožnja vozil.

Do šole lahko učenci pridejo po več varnih poteh. Učenci, ki stanujejo na vzhodni strani šole prihajajo v šolo večinoma po Vrablovi ulici na kateri je za varnost zadovoljivo poskrbljeno. Po vsej dolžini je urejen pločnik in morebitni prehodi za pešce prek ostalih ulic. Za dodatno varnost v smislu umirjanja prometa so postavljene tudi hitrostne ovire.

Slika: Hitrostne ovire na Vrablovi ulici.

Slika: Nekoč nevarno križišče Vrablove, Prekmurske in Ulice heroja Nandeta je danes varno tudi s pomočjo hitrostnih ovir na obeh straneh.

Pred šolo so je postavljena hitrostna ovira, katera učinkovito znižuje hitrost vozečih vozil na dovoljeno mejo. Prav tako je posrbljeno za varen prehod ceste.

Slika: Hitrostna ovira s prehodom za pešce pred šolo.

Učenci, ki v šolo prihajajo iz zahodne smeri običajno hodijo po pločniku ulice Šercerjevih brigad, katera se na koncu priključi na Prekmursko ulico. Prekmurska ulica je ustrezno urejena s pločnikom in pred samo šolo tudi s prehodi za pešce.

Slika: Prihodi v šolo iz zahodne smeri so običajno po Prekmurski ulici, vzdolž katere je ustrezen pločnik in prehod čez cesto.

3.1.5 Nevarna mesta na poti v šolo

Za varne peš poti v šolo je dokaj dobro poskrbljeno na naseljem področju Tezna. Nevarna mesta se nahajajo predvsem vzdolž ceste Heroja Nandeta na delu, ki poteka skozi gozd Stražun. Na tem delu namreč ni pločnika za pešce, prav tako pa je preglednost za šoferje vozil zelo slaba.

Želo slabo je poskrbljeno tudi za učence, kateri prihajajo v šolo s kolesi, saj na področju Tezna, z izjemo Ptujске ceste ni urejenih kolesarskih poti. Zato so učenci, kateri v šolo prihajajo s kolesi prisiljeni voziti bodisi po pločnikih ali celo cestišču.

Slika: Ozek pločnik in neoznačene kolesarske poti predstavljajo veliko nevarnost za učence, kateri v šolo prihajajo s kolesi.

Slika: Slaba kvaliteta površine in neoznačene poti za kolesarje.

4. Prometne situacije na poti v šolo

Katere nevarnosti pretijo udeležencem v prometu?

- prehiter in gost promet,
- mnogo učencev ne hodi po poti, ki so jim jo svetovali starši ali učitelji,
- neupoštevanje prometnih pravil in predpisov, tako med vozniki kot med šolarji,
- zaradi zaparkiranih in neočiščenih pločnikov (v zimskem času) morajo včasih zaviti na cesto,
- slaba vidljivost.

Poti, ki vodijo do šole, so prometne ceste ali ulice, ki jih prečkajo učenci, na njih pa je promet najgostejši ravno v času, ko prihajajo k pouku, med 7. in 8. uro. Tudi čas odhoda iz šole, med 12.30 in 14.30 v večini primerov sovпада z večjo gostoto vozil na teh cestah.

Varnost otrok na poti v šolo in iz nje pa je ogrožena tudi zaradi neupoštevanja drugih prometnih pravil in predpisov. Med pogostimi nevarnostmi (prekrški) so:

- nenadno prečkanje ceste,
- nepravilna hoja v skupini,
- prečkanje ceste na delu, kjer ni zaznamovanega prehoda čez cesto.

4.1 Skrb za prometno varnost učencev

Prometno vzgojo vključujemo v vse šolske dejavnosti, kjer je to mogoče. Tako mora biti prometna vzgoja sestavni del učnih načrtov pri vseh predmetih (predvsem v predmete: okoljska vzgoja, športna vzgoja, naravoslovje in tehnika, družba, slovenščina na razredni stopnji, na predmetni stopnji pa v vsebine predmetov tehnična vzgoja in fizika), saj s zavedamo, da se prometne vsebine lahko prilagodijo posameznim predmetom.

Poseben poudarek pa ji dajemo v vsebini razrednih ur. Na razredni stopnji (zlasti v prvih in drugih razredih) naj učitelji vsakodnevno opozarjajo učence na pravilno in varno pot v šolo oziroma vračanje domov. Učenci teh razredov naj z razredničarkami obhodijo poti učencev v šolo, v ostalih razredih pa se pogovorijo o poti v šolo ob skicah. Na predmetni stopnji naj prva razredna ura v šolskem letu vsebuje tudi prometnovzgojno problematiko. To tematiko je potrebno pozneje po potrebi ponoviti.

Na roditeljskih sestankih je treba s prometno varnostnim načrtom seznaniti starše in jih opozoriti na njihovo vlogo pri vzgoji otrok v prometu, saj smo odrasli s svojim ravnanjem v prometu zgled otrokom. Prometno problematiko morajo vsebovati prvi roditeljski sestanki v šolskem letu v vseh razredih.

4.2 Kdo je dolžan skrbeti za prometno varnost učencev?

Za prometno varnost so dolžni skrbeti:

- starši,
- učitelji in
- policisti.

Vzgojo za varno udeležbo učencev v prometu posreduje šola učencem v različnih oblikah. Za seznanitev z varnim obnašanjem pri prihodu in odhodu učencev so odgovorni vsi učitelji in vodstvo šole. Za to poskrbijo tako, da učence seznanijo:

- s prometno varnostnim načrtom (pri RU- vsi učenci)
- s pomenom varnostne opreme (dobro vidna obleka in obutev, svetlobne nalepke, odsevni trakovi na rokavih, mačja očesa na šolskih torbicah, rumene rutice in kape zaprvošolce, ...),
- s pravilno opremo kolesa, s pomenom uporabe kolesarske čelade in z aktivnostmi pripravljanju kolesarskega izpita,
- s kulturnim vedenjem in etiko v prometu (hoja po pločnikih, kjer ni pločnikov, pa polevi strani ceste, prečkanje cestišč na prehodih in izven prehodov, strpnost v prometu,),
- z ostalo prometno vzgojo in prometno preventivo.

Poleg navedenega

- učenci 1. in 2. razreda dobijo rumene rutice in kresničke,

- prvi šolski teden okrepljen policijski nadzor v okolici šole,
- obisk policista v posameznih razredih
- ob zaključku šolskega leta opozorijo učence na previdnost v prometu v poletnih mesecih.

Pri tem pa morajo tudi otroci in starši ravnati v skladu s pravili.

5. Ukrepi za uspešno uresničitev prometno-varnostnega načrta

Ukrepe iz te točke smo razvrstili v tri skupine:

5.1. Ukrepi za otroke in starše

- otroke opozarjati na pravilno hojo in vožnjo s kolesom,
- otrokom zagotoviti tehnično opremljena kolesa,
- otroke usmerjati na najbolj varne poti v šolo in iz šole,
- za večjo varnost prvošolčkov nabaviti rumene rutice in kresničke,
- nabava svetlečih nalepk za torbe, kresničke in oblek svetlejših barv za hojo v zimskem času, ko je dan krajši.

5.2. Ukrepi za šolo

- na vseh stopnjah šolanja smo pozornost posvetili doslednemu izvajanju pouka prometne vzgoje,
- nevarne odseke za pešce, kolesarje in vozače obravnavamo pri razrednih urah, roditeljskih sestankih, sestankih sveta staršev,
- vsi učenci imajo možnost opravljanja kolesarskih izpitov,
- učence opozarjamo na nevarna mesta,
- učence pešce opozarjamo na nevarna prečkanja cest, hojo po cesti, kjer ni pločnika in prečkanje križišč.

- učence kolesarje opozarjamo na pravilno opremo kolesa, uporabo čelade, pravilno vožnjo po cesti, pravilno zavijanje in vključevanje v promet,
- z mlajšimi učenci pregledamo in obhodimo varne poti in prehode, pločnike, križišča, nevarne ovinke in pri tem pokažemo pravilno in varno hojo v šolo in iz nje,
- učence opozarjamo na prometno obnašanje med počitnicami, na upoštevanje navodil policistov, na pomoč mlajšim učencem ob prehodih čez cesto in pri vožnji z avtobusom.

5.3 Ukrepi za zunanje sodelavce

- sodelovati pri oceni in izdelavi prometno-varnostnega načrta,
- prisotnost policije pred šolo na prvi dan pouka,
- obvestilo voznikom preko javnih obvestil,
- označitev bližine šolske poti,
- organiziranje predavanj za učence in starše s strani policijske postaje.

Priloga:

Načrt Šolskih poti OŠ Martina Konšaka

(javno dostopno na spletni strani Javne agencije RS za varnost prometa, <https://solskepoti.avp-spv.si/>)